

Norrtåg AB Styrelseprotokoll

Den 24 februari, kl. 10.00–13.00, via länk

§ 796–§ 809

Närvarande

Stig-Lennart Karlsson	Region Västerbotten
Thommy Bäckström	Region Västerbotten
Anders Öberg	Kollektivtrafikmyndigheten Norrbotten
Nils-Olov Lindfors	Kollektivtrafikmyndigheten Norrbotten
Elvy Söderström	Kollektivtrafikmyndigheten Västernorrland
Jonny Lundin	Kollektivtrafikmyndigheten Västernorrland
Karin Ekblom	Region Jämtland Härjedalen
Anton Hammar	Region Jämtland Härjedalen anslöt till mötet vid §801.

Per Wahlberg	Kollektivtrafikmyndigheten Västernorrland (ersättare)
Johannes Andersson	Region Jämtland Härjedalen (ersättare)

Övrigt närvarande men ej delaktiga i beslut

Maria Högländer	Norrtåg AB
Olle Tiderman	Norrtåg AB
Joakim Berg	Norrtåg AB
Annika Garpefjäll	Norrtåg AB

Förhinder

Richard Carstedt	Region Västerbotten (ersättare)

Ordförande	Elvy Söderström

Sekreterare	Maria Högländer

Justerare	Thommy Bäckström

**Elektronisk signering se verifiering sista sidan.*

Styrelsemöte Norrtåg AB 2021-02-24

§ 796 Val av protokolljusterare

Styrelsen beslutar att utse Thommy Bäckström som justerare

§ 797 Tjänstgörande ersättare

Mötet beslutar att Johannes Andersson tjänstgör som ersättare för Anton Hammar, Anton Hammar anslöt till mötet vid §801.

§ 798 Föregående mötesprotokoll

Protokollet läggs till handlingarna

§ 799 Årsredovisning 2020, bilaga 1

Bolagets årsredovisning med förvaltningsberättelse för 2020 presenterades för styrelsen. Årsbokslutet är granskat av revisorerna. Bolaget presenterade förslag till bokslutsdispositioner per 2020-12-31.

Bolaget uppvisar en lägre trafik kostnad än budget. Årets fördelning av regionens finansiering har gjorts i enlighet med beslut. Redovisat överskott mot inbetald finansiering har redovisats som skuld till ägarna.

Bolaget kommer i år att använda sig av elektronisk signering. Signering sker via stödsystemet One-Flow och signering sker via mobilt bankID.

Styrelsen godkänner årsredovisning för 2020 samt förslag till resultatdisposition och överlämnar dokumentet till årsstämman för fastställelse.

§ 800 VD info

Åtterrapporering om aktuellt läge till följd av Corona

Ökade restriktioner under 2021. Max 50 procent av platserna ombord får vara belagda, det gäller alla linjer som överstiger 150 km, dvs oberoende av resenärens reslängd. Personal ombord har fått behörighet att avvisa resenärer som ej följer riktlinjer. Länsstyrelsen är utsedd tillsynsmyndighet, och vite kan tilldelas om utförare inte genomfört åtgärder. Vy har uppföljning om vilka tågnummer som kan ha högre beläggning vid vissa pendlartider, i övrigt inga större problem. Dock har man infört en begränsning i biljettsystemet om möjlighet att förboka biljetter med en begränsning till 45 procent. Under januari har rekommendationer införts om munskydd i kollektivtrafiken. Nu har även tågvärden munskydd ombord på tågen.

En fortsatt minskning av resande jämfört med tidigare år. Tappet är cirka -34 procent jämfört med fg. år. Sjukdomsläget för ombord- och underhållspersonal är fortsatt stabilt och tillgången till reservdelar

är stabilt. Även för första halvåret 2021 har Vy Tåg prognosticerat med stora underskott kopplat till fortsatt intäktsbortfall och bolaget har pågående dialog med operatören.

Slutrapportering av statlig medfinansiering

Ett samverkansavtal har nu godkänts av GD, Trafikverket. RKM kommer att vara avtalspart, men utbetalning sker till Norrtåg AB. Som tidigare rapporteras har antal dubbelturer som staten köper på olika linjer ökat i förhållande till tidigare avtal. Den ökade finansieringen uppgår till cirka 40 miljoner jämfört med tidigare avtal, vilket är positivt för Norrtåg och medför en minskad finansiering för regionerna. Avtalstiden är två år med option 1+1 år, som längst till tidtabellskiftet i december 2025, då nuvarande avtal med Vy tåg upphör. Bolaget planerar ett pressmeddelande.

Åtterrapporering av status Norrtåg tågstrategi

Norrtågs trafikutredning, Norrtågland 2035 – en tågstrategi, fortsätter. De första två trafikanalyserna för Mittbanan och Norrlandskusten är nu genomförda avseende möjlig takttidtabell och restider vid olika val av hastigheter och kompletterad av övrig trafik på sträckorna. Trivector har gjort en analys om effekter på resande, trafikekonomi, satt i relation till befintlig och känd tillkommande infrastruktur. I arbetet har andra effekter på infrastruktur som bör göras för att nå effektiva omlopp och restider identifierats. Trafikanalysen kommer att vara slutförda till sommaren 2021, fordonsanalysen påbörjas efter sommaren 2021 och väntas vara klar i februari 2022. Dialogmöten avseende tågstrategin är påbörjad och väntas vara slutförda i juni 2022.

Åtterrapporering av status för uppgradering av ombordsystemet ERTMS

Det är fortsatt stora förseningar i uppgraderingen av den nya versionen av tågskyddssystemet ERTMS hos leverantören Bombardier (numera Alstom). Den första fordonstypen (X62) har fått ett typgodkännande av Transportstyrelsen, men har vissa funktionella problem. Kvarstår är ett typgodkännande av fordonstypen X52 och det förväntas klart under mars 2021. Därefter ska alla övriga fordon genomgå en serieinstallation, oklart när eftersom det finns en del rättningar som måste göras av leverantören. Målsättningen är att Botniabanans marksystem ska kopplas in vecka 42 2021, men det är oklart om denna målsättning kan infrias.

Förseningar i uppgraderingsprojektet ger följd effekter för annat större underhåll som ska göras på fordonen vilket kan ge konsekvenser för trafiken under T22. Bolaget ser risker för andra merkostnader. Bolaget undersöker nu med Transtio om att tidigarelägga planerad implementering av ERTMS på de tre kvarvarande X52 som ännu inte har ERTMS till i höst för att inte äventyra trafiken 2022. Norrtåg kommer att bli inbjuden till nästa möte med Järnvägsforum för att berätta om de svårigheter som finns med ERTMS.

Åtterrapporering extern finansiering av merkostnader av pågående ERTMS uppgradering

Kostnaderna för uppgraderingsprojektet kommer att belasta fordonshyrorna under 5–10 år. Tillkommande kostnader för reservfordon som måste tas in för att tillfälligt ersätta de fordon som uppgraderas eller nyinstalleras belastar även trafikkostnaden under 2020 och 2021. Kostnadsbilden för denna uppgradering, både för direkta och indirekta kostnader, är i dagsläget beräknat till cirka 46,1 msek. Kostnaderna är i dagsläget inte realiserade fullt ut då projektet är försenat och belastar hyrorna först den dagen då projektet är slutfört. Sammanställning av merkostnaderna pågår och kommer att meddelas Trafikverket för fortsatt dialog om skälig kompensation.

Lekmannarevisionens granskning

Bolaget har erhållit ett utkast av lekmannarevisionens granskningsrapport och verifierat sakfrågorna. Den 3 mars vill lekmannarevisionen träffa representanter från styrelsen och bolaget för att sedan slutföra rapporten som presenteras inför årsstämman i maj månad.

Styrelsen godkänner rapporterna och beslutade att styrelseordförande och Thommy Bäckström representerar styrelsen vid mötet med lekmannarevisionen den 3 mars.

§ 801 Uppföljning av verksamhetsplan och internkontrollplan 2020 samt verksamhetsplan, internkontrollplan och kommunikationsplan 2021

Återrapportering av verksamhetsplan och internkontrollplan 2020, bilaga 2–3

Den verksamhetsplan och internkontrollplan som styrelsen antog för 2020 har i viss mån fått omprioriteras pga pandemin. Bolaget har gått igenom sina rutiner och gjort en uppdatering av stödsystemen för att bättre kunna ha efterlevnad av offentlighetsprincipen, uppföljning av fordonsfel och trafikens kvalitet. Vidare har bolaget genomfört oberoende kontroll av attestregelverkets efterlevnad och uppföljning av inköp. Både externa- och lekmannarevisionen har i sin rapportering intygat att bolaget har god intern kontroll.

Verksamhetsplan och internkontrollplan 2021, bilaga 4–5

Bolagets presenterade verksamhetsplan och internkontrollplan för 2021. Fokus kommer att ligga på att säkerställa trafik under pandemi, planering av större underhåll av fordon, följa upp multifunktionshallens garantifel, skapa förutsättningar för ökat resande efter pandemi och att arbeta med tågstrategiarbetet. Fortsatt arbete med att säkerställa interna processer och kompetens för att bygga bolaget starkt även vid personalförändringar då bolagets resurser är få och sårbara.

Kommunikationsplan 2021, bilaga 6

Bolagets kommunikation har två huvuduppgifter, stärka varumärket på lång sikt och förse ägare och allmänhet med statistik och information om trafikens funktion, kvalitet och utveckling. Särskilda insatser under 2021 kommer att vara information och dialog om tågstrategin och att arbeta med hur vi stärker förtroendet för tågtrafiken genom en ökad kunskap om dess funktion och kvalitet.

Styrelsen godkänner rapporterna för 2020 och antar verksamhetsplan, internkontrollplan och kommunikationsplan för 2021

§ 802 Budgetramar 2022, bilaga 7

Budgetramarna har beräknats utifrån de förutsättningar som fanns kända per 2021-02-07 och en prognostiserad trafikbeställning för T22. SJ har aviserat att de ska fortsätta med fyra kommersiella turer vilket gör att staten avropar sin resterande andel av Norrtåg, två dubbelturer. I budgetramarna finns tillkommande kostnad för ett Reginafordon mht ERTMS och underhåll under 2022. Vidare har Trafikverket aviserat förändringar av banavgifter och ökade elkostnader. Helårseffekten av Haparandatrafiken bekostas av Norrbotten inkl. ersättning från Trafikverket. Västerbotten och Västernorrland bekostar den förtätning på Botniabanan som är beställt. Medfinansiering från regionen är på ung. samma nivå som 2020 års utfall med anledning av Trafikverkets ökade medfinansiering.

En slutlig och mer detaljerad budget för 2022 presenteras vid styrelsemötet i maj månad.

Styrelsen godkänner budgetramarna och uppdrar Vd att informera resp. ägare och RKM

§ 803 Kvalitetsrapport trafik och ekonomi, bilaga 8–9

Bolaget presenterade trafikens kvalitet för kvartal 4 och januari 2021. Januari 2021 blev en månad då flera intensiva snöfall berörde Norrtågland. Som en konsekvens av väderförhållanden stängde Trafikverket banor i två omgångar. Antalet vilt på spår har ökat till följd av snödjupet vilket har medfört ett stort antal viltpåkörningar med flera djur samtidigt. Stora skador på fordon har betytt ansträngt läge på depå och reducerad trafik under februari månad. Resandetappet är stort till följd av restriktioner, men även inställda avgångar.

Norrbotten har ställt frågan angående ansvaret för tillhandahållandet av information mm på stationer. RKM ansvarar för stationsavtalen och äger avtalsförhållandet med stationsägare. Vidare är det RKM som ansvarar för att samverka med Trafikverket för att öka tillgänglighet på stationer. Norrtåg bistår RKM med information och ansvarar för information på hemsida om stationens utformning. Norrtåg arbetar med Svensk Kollektivtrafik och Trafikverket för att säkra informationsflödet och skapa bättre förutsättningar för resenären att planera sin resa.

Styrelsen godkänner rapporteringen

§ 804 Kommunikation och varumärke

Rapport om Norrtåg i media

Mediabildden om Norrtågstrafiken har under de inledande månaderna 2021 handlat om pandemins påverkan på resandet och det stora antalet viltolyckor som skett. Det har även varit en del artiklar och insändare om brist på information till resenärerna vid större störningar, som samtliga har blivit besvarade.

Operatörens arbete med resenärsinformation

Operatören har uppvisat stora brister i sin kommunikation till resenär vid större störningar. Norrtåg har påbörjat och kallat till möten för att gå genom operatörens processer för information och göra omtag för beredskapsplaner och handlingsprogram vinter som gjordes efter vintern 2018.

Haparandainvigning

Kommunerna tillsammans med tågprojektet i Norrbotten arbetar intensivt med en Corona-säker invigning den 1 april. Den kommer att livesändas på webben mellan 9 och 10 med hjälp av Kalix mediaprogram. Utöver det kommer det att ske aktiviteter på stationerna längs sträckan, med start i Haparanda. Kommunikationen är även utformad för att kunna användas i den vidare kommunikationen för ökat tågresande i hela Norrbotten.

Styrelsen godkänner rapporteringen

§ 805 Teknik och fordon

Extrem underhålls- och ombyggnadsperiod 2020–23

Norrtåg är på väg in i extrem underhålls- och ombyggnadsperiod. Läget kring ERTMS är ytterst kritiskt för alla dessa parallella processer eftersom det har så stor betydelse för fordonstillgänglighet och trafik. En större upphandling av tungt underhåll för perioden 2201–2303 blir klar denna vecka och beroende på utfallet kan detta få stora konsekvenser på fordonstillgängligheten. En X62 är borta för detta underhåll från 2201 till 2303 vilket leder till en fordonsbrist som eventuellt kommer att tvinga fram en trafikreduktion redan i T22. Innan dess ska tre X52 få bistro och lackeras, preliminärt 2110–2112 och förhoppningsvis samordnat med tidigare nämnd ERTMS-implementering. Även X52 ska in på ett större underhåll som ska genomföras, preliminärt, 2023–24. Där finns dock reservfordon att ta in för att inte trafiken ska drabbas.

Fordonen

Nedan beskrivs kortfattat läget kring de olika fordonstyperna:

X62 har fortsatt fokus på hjulens funktion och livslängd. Utifrån vinterns stora mängd viltolyckor har en särskild studie kring att förbättra krocktålighet inletts och slutligen fortsätter arbetet med att jobba fram generella fordonsförbättringar där vi har ett positivt exempel på ett takskydd som nu i vinter, vid tre tillfällen, har skyddat fordonets utrustning från nedfallande is.

X52 fokuserar på funktionaliteten av värme ombord på tågen, pågående och planerade ERTMS-åtgärder, kommande större underhåll samt etablering av bistro och lackering av de tre senast anlända fordonen.

X11 har fokus på livstidsförlängning av fordonen är på väg in i den senare delen av fordonens livslängd och därmed många slitna enheter som kan bytas ut förebyggande för att dels öka tillgängligheten, dels eventuellt förlänga fordonens livslängd.

Y31 (dieseltåget) har fokus på pågående förbättringsarbete kring seriefel runt kylslangar, en effektsänkning av motorn för att minska antalet fel samt återkommande bränsleproblem.

Styrelsen godkänner rapporteringen

§ 806 Trafik och infrastruktur

Vinter och älgar

Vintern 2021 har varit lika utmanande som vintrarna 2013 och 2018 med mycket inställd trafik och ett mycket ansträngt fordonsläge efter de två stora kraftiga snöfallen som drabbade Norrtåg i januari. Den största enskilda effekten var det rekordstora antalet viltolyckor, över 100 under januari-februari.

Trafikstart Haparanda-Luleå

Norrtågs nya linje Haparanda-Luleå kommer att starta 1 april 2021. Det är tre dubbelturer sju dagar i veckan som kommer att starta längs den nya sträckan med ny station i Kalix C och en upprustad i Haparanda.

Infrastruktur

Trafikverket arbetar med sin åtgärdsplanering inför den kommande nationella planen och Norrtåg har gjort flera inspel för att få förbättrade förutsättningar i infrastrukturen. Bland annat har Norrtåg, inom ramen för tågstrategin, utvecklat ett investeringspaket tillsammans med Mittstråket och Trafikverket för att minska restiderna på Mittbanan. Arbetet med Norrbottenbanan är i sin linda, men Norrtåg

arbetar för närvarande med att ta fram ett förslag till framtida trafikering kopplad främst till trafiken på Botniabanan men också anslutande trafik norrut.

Internationell trafik och nattåg

Dialog pågår både med Norge och Finland om framtida gemensamma trafikupplägg beroende på de pågående och planerade elektrifieringarna i dessa respektive länder på sträckorna Trondheim-Storlien och Tornio-Kemi. Stor vikt läggs också på samordningen mellan nattågstrafiken och Norrtåg.

Trafikbeställning T22

Åtterrapporering av arbetet runt tågplan T22 där Norrtåg ska lämna sin trafikbeställning för T22 till operatören Vy den 15 mars. Fokus i arbetet har varit:

- 1/ Anslutningstrafiken i Noden Boden från Kiruna, Umeå, Luleå och Haparanda.
- 2/ Fortsatt utveckling av takttrafiken Umeå-Sundsvall-Östersund
- 3/ Bra anslutningar i noderna Sundsvall, Umeå och Boden
- 4/ En tredje tur till Norge, dock har detta varit svårt att genomföra i T22 och skjuts på framtiden
- 5/ En befarad fordonsbrist beroende på större underhåll och tillgång till ERTMS-fordon som kan leda till trafikreduktion under T22

Styrelsen godkänner rapporteringen

§ 807 Riskanalys - uppföljning

Risken bedöms utifrån dels hur aktuell den är (risknivå) och dels vilken effekt ett utfall av risken skulle ha på bolaget (effekt). Skalan är 1–5 där 5 är stor risk eller effekt.

	2021-02-24	
	Risk	Effekt
1. Resenären		
1.1 Olyckor	1	5
2. Utbud		
2.1 Infrastruktur	3	3
2.2 Fordonstekniska störningar	3	3
2.3 ERTMS	3	4
2.4 Kapacitet underhåll och fordon	2	4
3. Varumärke		
3.1 Konkurrens	3	2
3.2 Varumärke	3	3
4. Styrning och finansiering		
4.1 Minskad statlig finansiering	3	5
4.2 Ägarnas finansiering	3	4
4.3 Stabilitet hos operatör	2	4
4.4 Förändrade kostnader för infrastruktur och ERTMS	4	4
4.5 Ny lagstiftning	1	1
4.6 Organisation	2	3

Styrelsen beslutar att sänka punkten 4,1 från en 4 till en 3, med anledning av de samverkansavtal som nu är framtaget och godkänt av GD, Trafikverket.

§ 808 Styrelsens enskilda överläggningar

Styrelsen vill från överläggningen ta till protokollet att man tycker att det är mycket positivt med bolagets proaktiva arbete med att säkerställa interna processer och kompetens för att bygga bolaget starkt även vid personalförändringar då bolagets resurser är få och sårbara.

§ 809 Övriga frågor

Elvy och Maria gav information från ägarrådet AB Transitio. Vidare berättade Per Wahlberg om kommande möte i Järnvägstrategigruppen där ERTMS kommer att vara en av huvudfrågorna. Norrtåg är inbjuden till detta möte.

Ordförande avslutar mötet

